

Merknader etter synfaringa og til innkomne høyringsuttaler til kraftutbygginga i Stårheimselva frå Stårheim Kraft A/S

Etter det vi har registrert er det kome inn ti høyringsuttalar, ein del av dei etter fristen og det er foreteke synfaring av Stårheimselva 08. oktober 2015.

Vi startar med synfaringa oppe ved inntaket, der vart det oppdaga at teksten til biletet figur 8, i konsesjonssøknaden er feil. Slik det er skildra der kan ein få inntrykk av at vasshøgda blir i høgde med bruholet på sideelva(Hjelljelva). Mange reagerte negativt på dette. Vi meiner dette bruholet ligg på ca kote 250 og teksten i konsesjonssøknaden er difor feil. Vi beklagar at vi ikkje har lest godt nok korrektur.

I kartet/oppmålinga til Jordskifteverket er kote 246,5m ca. 4meter nedanfor der sideelva renn saman med storelva. Vi var opp og fann "merke i stein" som jordskifteverket hadde laga, og på vedlagde bilete under er det ved sprayflaska i venstre biletkant. Dette skulle tilseie at det frå planlagd inntaksmagasin er god klaring til både bruer og vegar.

Det vart og oppdaga i konsesjonssøknaden at det står: røyrtraseen krysser elva ved kote 75m. Det rette er omlag ved kote 107m.

Vi syner til dei innsendte høyringsuttalane til søknad om bygging av småkraftverk i Stårheimselva i Eid kommune.

Grunneigarane er nøgd med at Sogn og Fjordane turlag rår til at søknaden vert imøtekomen. Når det gjeld deira ynskje om redusert slukeevne til 150% eller 1700 l/s risikerer ein at økonomien i kraftutbygginga vert sterkt redusert, med tilsvarende risiko for prosjektet. Elva har stort tilsig av vatn også nedanfor inntakspunktet. Vi ber difor at slukeevna vert godkjent slik som det kjem fram av søknaden.

Fleire av merknadane er retta mot den såkalla lakseførande delen av elva, og at området kring/ovanfor Keilshølen bør vere plassering for kraftstasjon. Når det gjeld den lakseførande delen av elva, meiner Stårheim Kraft at omsyna til vandring og gyte og oppvekstkår for laks og sjøaure er svært godt ivaretekne i konsesjonssøknaden, med kraftstasjon på kote 32. Dette er rett nedanfor Volla fossen som tradisjonelt har vorte rekna som ei svært effektiv vandringssperre for dei fåtallige laksefiskane som har vorte fanga i elva opp gjennom åra. Her skal gyte- og

standplassforholda etter søknaden forbeholdt ved å grave ut ein skikkeleg høl i elva som eit avbøtande tiltak. Mellom kote 32 og Keilshølen på kote 44 går elva i hovudsak i bratte fossestryk over blankt berg. Denne strekninga vert i den biologiske vurderinga som følgjer søknaden, vurdert som dårleg både for gyting, oppvekst og standplass for anadrom laksefisk. Krava som er lagde inn i konsesjonssøknaden til minstevassføring etter kraftutbygginga frå kote 247 til kote 32 vil sikre vassmengda i Keilshølen like godt som i dag. I konsesjonssøknaden står det og at middelvassføringa over året blir redusert til 44% av naturleg vassføring like oppstraums kraftstasjonen. Altså ei "broderleg" deling mellom laksen/kraftverket.

Det er også slik at Keilshølen isolert sett er ein stad med ein betydeleg naturverdi for mange, i sær born og unge, som har nytte og glede av hølen som badeplass. Truleg må ei flytting medføre at kraftstasjonen må plasserast endå høgare enn Keilshølen. Påstanden om at flytting av kraftstasjonen ikkje medfører nemneverdig produksjonstap er ikkje riktig. Ei flytting vil gi eit betydeleg tap av fallhøgde og dermed produksjon.

Ei kraftutbygging med stasjonen nedanfor Keilshølen vil på den andre sida bety at hølen blir endå betre eigna som badeplass enn i dag, mellom anna med meir stabil/jamn vassføring og mindre smeltevatn.

Den nedgrevne røyrkata vert lagt i god avstand frå Keilshølen og ingen installasjonar vert synlege frå Keilshølområdet. Med kraftstasjonen på kote 32 er det også god avstand med tanke på støy og sikring.

Utsegnene til Fylkesmannen om anadrom fisk er i stor grad bygd på udokumenterte påstandar. Heller ikkje Fylkesmannen si eiga undersøking tyder på at det er stor vandringshinder for anadrom fisk til Keilshølen. Fylkesmannen skriv at "I fiskerapporten er Volla fossen vurdert som sannsynleg vandringshinder for anadrom fisk. Utifrå høgda og utforminga på fossen verkar det likevel ikkje umogleg at fisk kanskje kan passere ved enkelte vassføringar".

Fylkesmannen skriv også at "resultatet frå prøvefisket, der det berre vart fanga laks nedstraums fossen, i utgangspunktet kan indikere at Volla fossen er eit vandringshinder, men det vart fanga for lite laks totalt sett til at dette kan vektleggast".

Med den store restvassføringa finn vi påstandane frå Fylkesmannen om at ei utbygging slik det er planlagt vil kunne påverke ei anadrom strekning opp til Keilshølfossen til å vere basert på eit svært tynt grunnlag, det blir urimeleg å krevje kraftstasjonen flytta når Fylkesmannen ser ut til å basere seg på ein form for synsing.

Minstevassføringa bør vere slik den er søkt om til NVE.

Fylkeskommunen er redd for vasskvaliteten ved fraføring av meir vatn frå elva. Vi, grunneigarane/fastbuande får vere med på dei tiltaka som ev. blir fremma for å ha ei elv i god tilstand.

Fylkesmannen krev og ei undersøking i tråd med kulturminnelova §9 skal setjast som konsesjonsvilkår.

Merknad frå Wenche og Åmund Starheim: Gnr 83, bnr1

Faren til Åmund, Dag Starheim har tidlegare sendt inn kommentar til planane våre (dokument nr. 4) og har uttalt i bygda at han er imot planane våre. No har han fått neste generasjon med seg på dette. Det viser innhaldet i uttalen.

Vi stiller oss heilt uforståande til at garden skal få redusert tilkomst på dyrka areal og utmark som følgje av kraftutbygginga. Åmund Starheim er den einaste av dei 29 grunneigarane som hevdar noko slikt, og vi kan ikkje sjå at Starheim skal ha ein slik ulempe som ingen andre har gitt merknadar til.

Oppe ved inntaket skal det lagast ca 50 meter ny bilveg, mest truleg i vegklasse 4 som vil vere det mest framtidsretta, dette blir er ei god standardheving frå i dag. Sikring av riggplass og inntaket skal vi sjølvstendig utføre på beste måte slik at ein kan utføre ein normal beitesesong.

På innmarka skal vi ikkje gjere anna enn å legge ned røyr og pusse fint oppatt, der som hjå alle dei andre 28 grunneigarane.

For Stårheim Kraft er det likegyldig kor røyr gata går over bruket. Starheim hevdar han nyleg har gjort tiltak på jordstykket og der kjem vel vedtak i jordskifte inn:

I pkt 6 i jordskiftesaka om stårheimselva står det at *"falleigarane skal ikkje sette i verk tiltak på sine eigedomar som er til skade eller til unødig ulempe for Stårheim kraft as"* .

Det er heilt rett som Starheim hevdar at alle grunneigarane har fått erstatning frå Tussa for den lakseførande delen. På vestsida av elva var ein samde om å nytte erstatninga til den no utførte felles skogbilvegen frå Nyberg til Hjellen. På austsida av elva er erstatninga etter det vi kjenner til utbetalt til grunneigarane til fri bruk. Styret i Stårheim kraft as meiner det i bygda aldri har vore tankar om å bruke erstatninga til å kultivere den anadrome elvestrekninga. Laksefiske har ikkje vore kommersielt utnytta til no, skulle det i framtida verte det, vil kraftutbygginga snarare betre tilhøva med ein ny høl tilrettelagt som gyteplass og standplass for laks og aure. Den reelle lakseførande strekninga ned til sjøen vil ha den same vassføringa som idag.

Merknad frå Irvin Yri:

I konsesjonssøknaden for Stårheim Kraft A/S er avbøtande tiltak av den typen Yri etterlyser alt lagt inn. Trong for laksetrapp er ei sak for Stårheim elveeigarlag som representerer grunneigarane langs elva.

Vi registererar at Statens vegvesen ikkje har merknader til kraftutbygginga, det har heller ikkje Direktoratet for mineralforvaltning.

Stårheim Kraft tek merkningen frå SFE om at det må stillast særskilde krav for at dette kraftverket skal vere dynamisk og transient stabilt til vitande.

Merknadane frå Eid kommune meiner vi er dekt i planen.

Styret vil takke dei som har teke seg tid til å kome med høyringsuttalar slik at vi får realisert eit best mogleg kraftverk, viss konsesjon.

Styret likar og den gode sosiale profilen der dei som har kjempa i motebakka i alle år no vonleg kan få litt utbytte av kraftverket. Tilsvarande dei som har kost seg på flatene får tilsvarande mindre utbytte. Dei kan no til gjengjeld kultivere den lakseførande delen og slik ta heile elva i bruk til framgang og trivsel for heile Stårheimsdalen.

Stårheim Kraft as, 31.10.2015

v/Ole Martin Rafshol, styreleiar